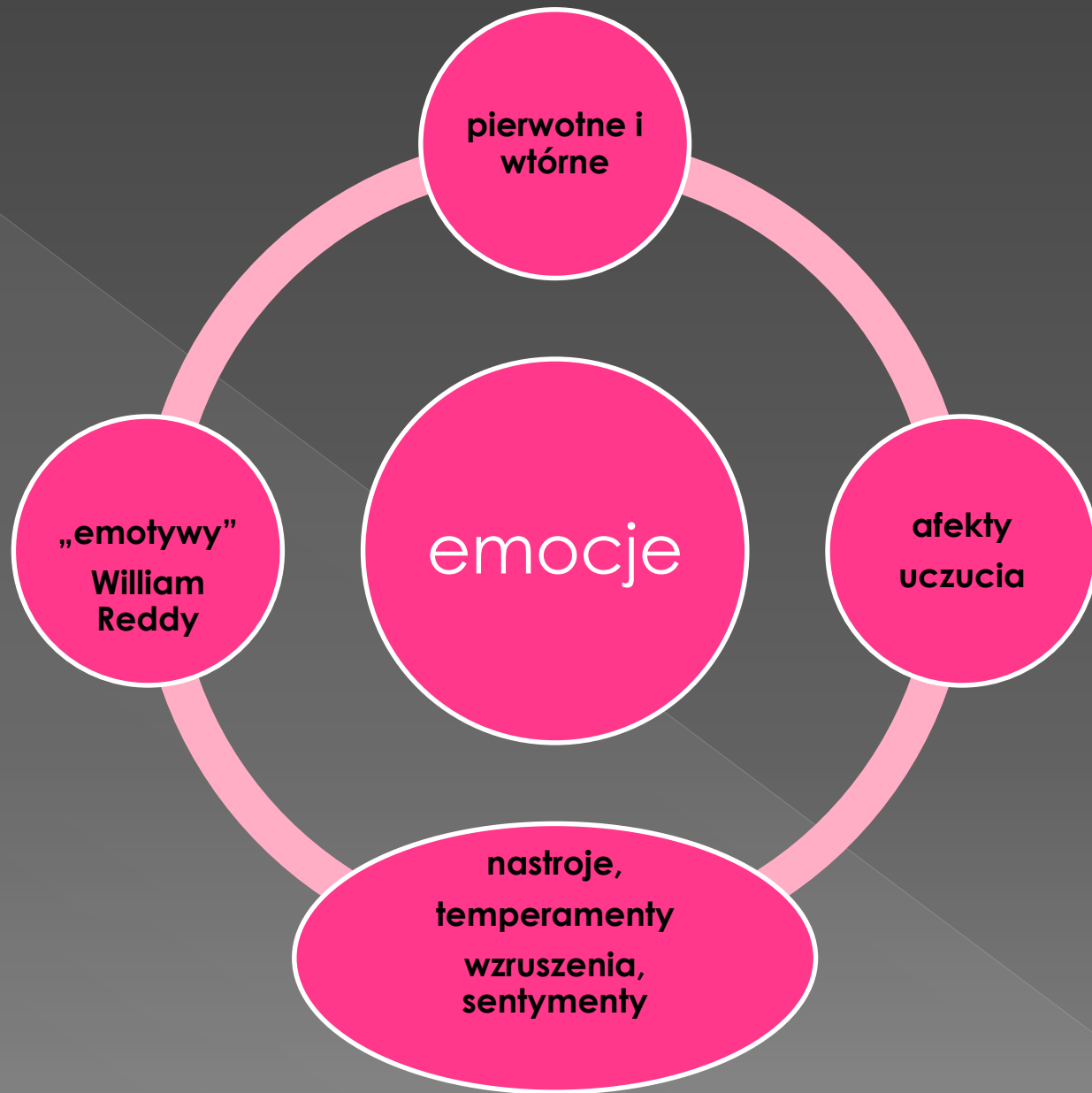

Wokół emocji – inspiracje metodyczne

SEMINARIUM 23.11.2016

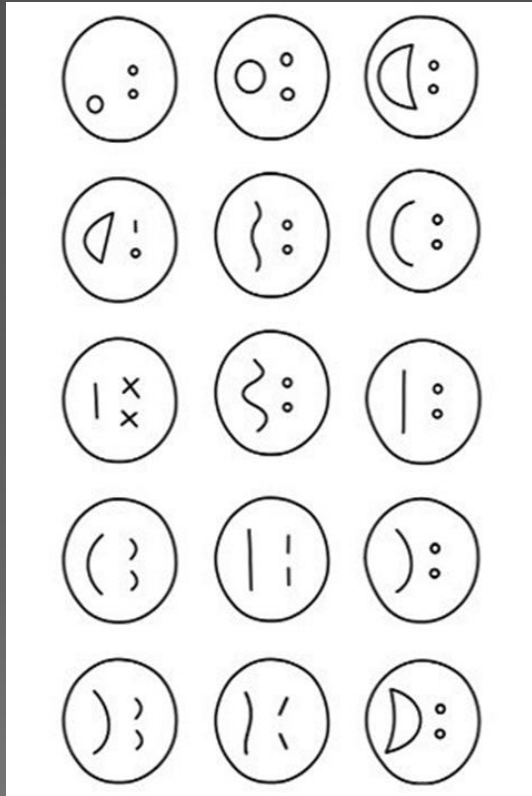
SPRAWOZDANIE JUSTYNA MŁYNEK-ŁASKA

„EMOTYWY”:

- ◉ „Wyrażenia emocjonalne, które jednocześnie podlegają wpływowi i wywierają wpływ na to, do czego się odnoszą.” W. Reddy
- ◉ Mają charakter procesu, pozwalają na odbieranie i reagowanie na emocje.

DYSCYPLINY

- filozofia
- psychologia (psychiatria)
- neurobiologia
- socjologia
- antropologia kulturowa
- językoznawstwo
- nauki o literaturze i sztuce
- sztuka (twórcy reklam)
- DYDAKTYKA

Zatarte dychotomie

- **natura i kultura**

Emocje są powiązane z ciałem, ale równocześnie kształtowane przez określone warunki kulturowe i społeczne nierówności.

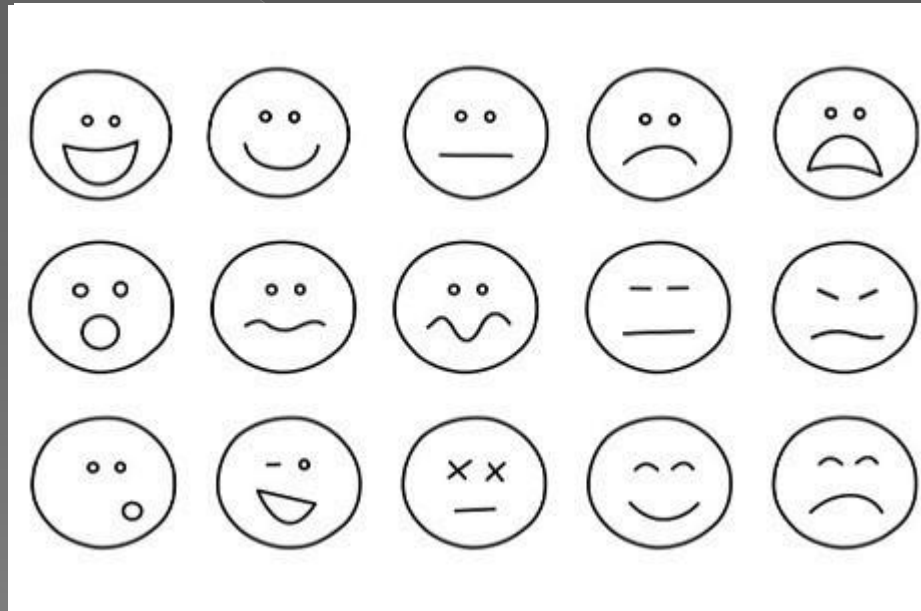
- **znaczenie i czucie**

Emocje wplatają się w poznanie i biologię.

- **podmiot i przedmiot**

Np. wstręt to splot afektów i myśli, uczucie obwarowane tabu, polegające na wyparciu nieświadomych wyobrażeń; nie wiemy, czy wstręt wywołuje przedmiot wstrętu, czy wstręt pojawia się w nas?

EMOCJE ARTYSTY, EMOCJE ZAKODOWANE W DZIELE, EMOCJE ODBIORCY

EMOCJE W EDUKACJI...

EMOCJE ARTYSTY

EMOCJE ZAKODOANE W DZIELE NA ZASADZIE
SYMPTOMÓW I SYGNAŁÓW

EMOCJE WYKONAWCY (NAUCZYCIEL)

EMOCJE ODBIORCY (UCZEŃ)

Spis możliwych tematów

1. SMUTEK, PRZYGNĘBIENIE (depresja, hikikomori)
2. MELANCHOLIA
3. STRACH, LĘK
4. EKSTAZA
5. EMPATIA
6. ZAZDROŚĆ
7. ZŁOŚĆ
8. ZACHWYT, URZECZENIE
9. SZCZĘŚCIE
10. NUDA
11. WSTRĘT, ODRAZA
12. PONIŻENIE, UBEZWŁASNOWOLNIENIE

Ćwiczenie

Spróbuj odnaleźć i
skonkretyzować emocje w
wybranych dziełach.

Alberto Savino, *Wierna małżonka*, 1930 – 1931, olej na płótnie, 80 x 65 cm, Galleria dello Scudo, Werona.

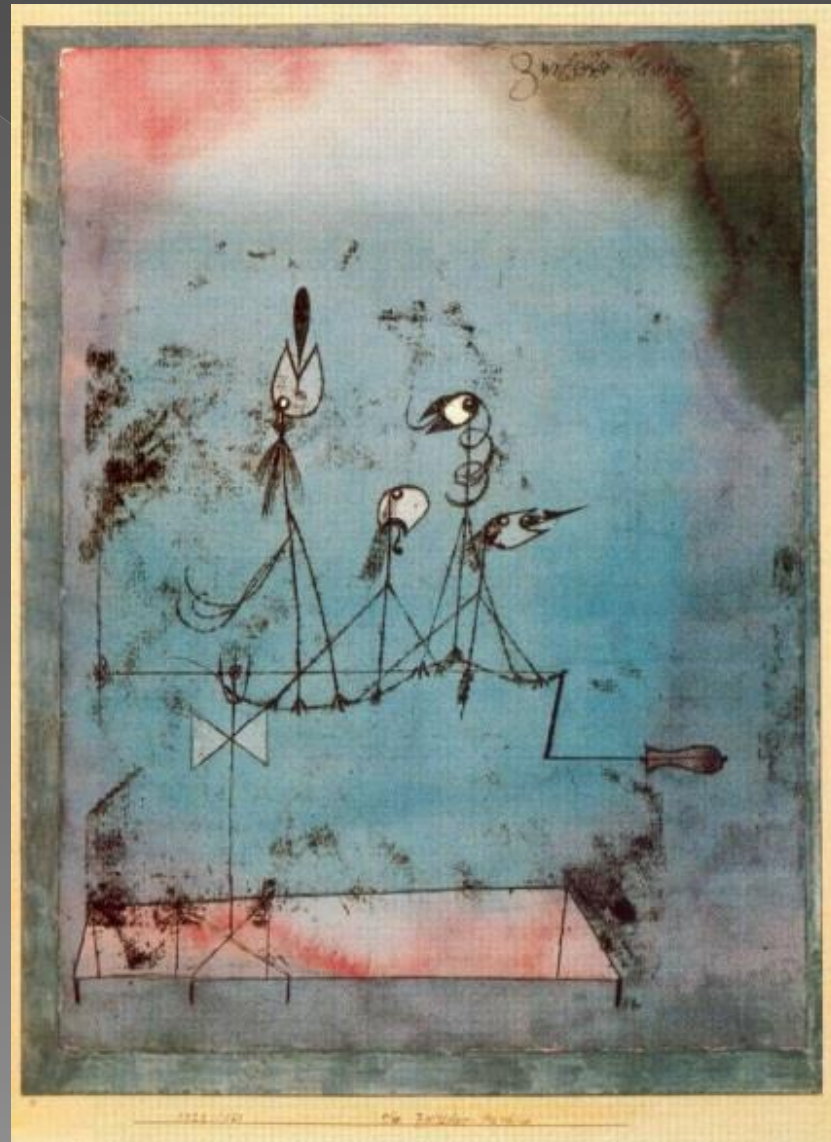
Albert Savino, Gomora, 1929, olej na płótnie, 59 x 72 cm, kolekcja prywatna.

Renato Guttuso, Portret Rocca i jego syna, 1960, olej na płótnie, 136 x 113 cm, Ermitaż, Petersburg.

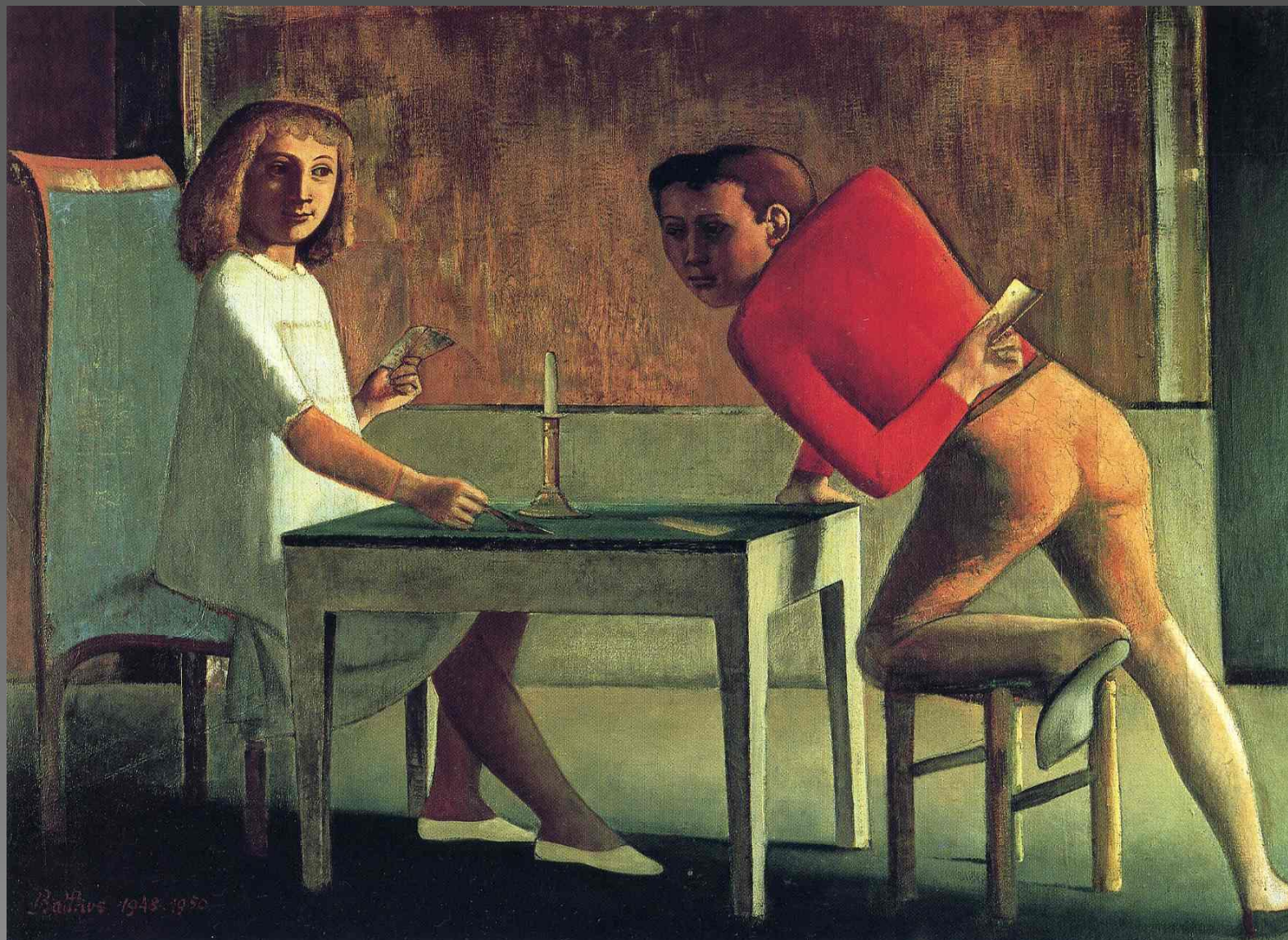
Paul Klee, *Koncert*, 1922, rysunek, pastel i akwarela na papierze czerpanym, 41,3 x 30,5 cm, Collection the Museum of Modern Art, New York.

Paul Klee, *Insula dulcamara*, 1938 (210 KB), olej na papierze gazetowym, zamontowany na płótnie, 31 2 x 69 cm, Klee Foundation, Bern.

Balthus, Gra w karty, 1948 – 1950, olej na płótnie 140 x 194 cm, Collection Thyssen Bornemisza, Madryt.

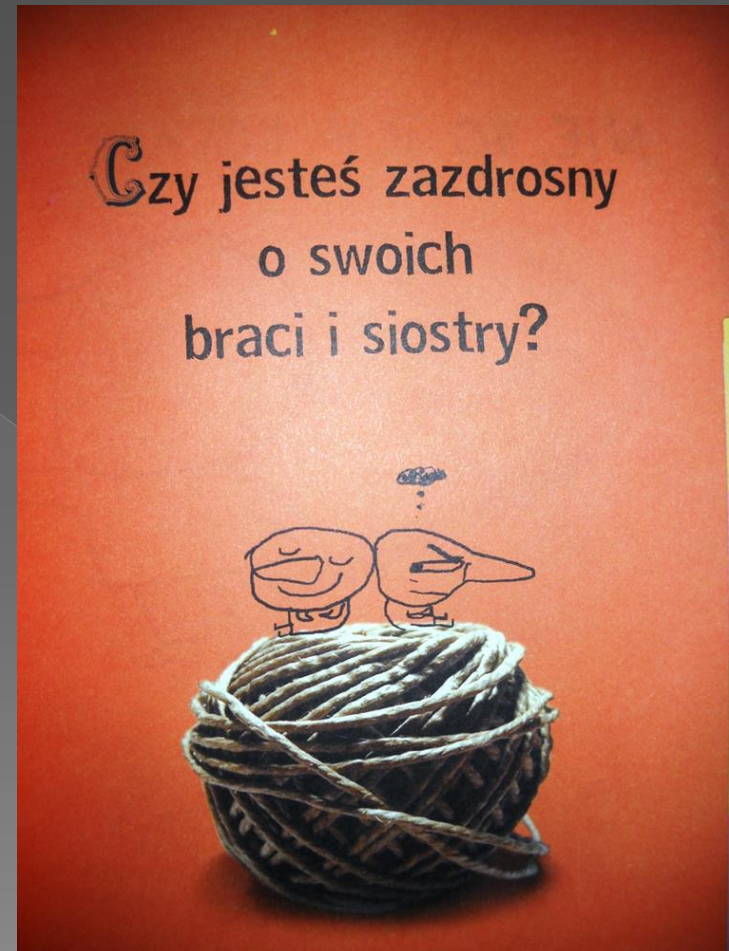

DYDAKTYKA EMOCJI

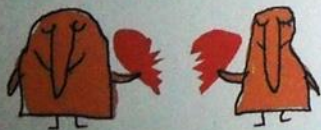
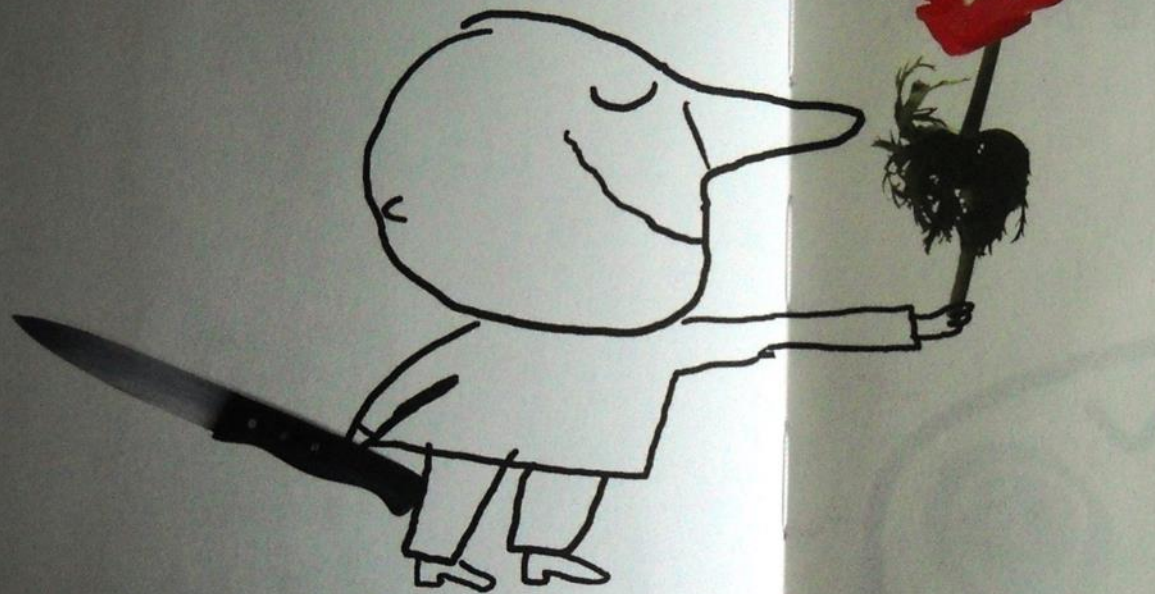
PROPOZYCJA POLSKA I FRANCUSKA

O ZAZDROŚCI – przykład 1

Oskar Brenifier,
Uczucia co to takiego,
ilustracje Serge Bloch,
przeł z franc. M.
Kamińska –
Maurugeon, Poznań
2012.

NIE, BO ICH KOCHAM.

Czy zawsze chcemy się wszystkim dzielić z tymi, których kochamy?

A CO MI TAM!
CO MI TAM!

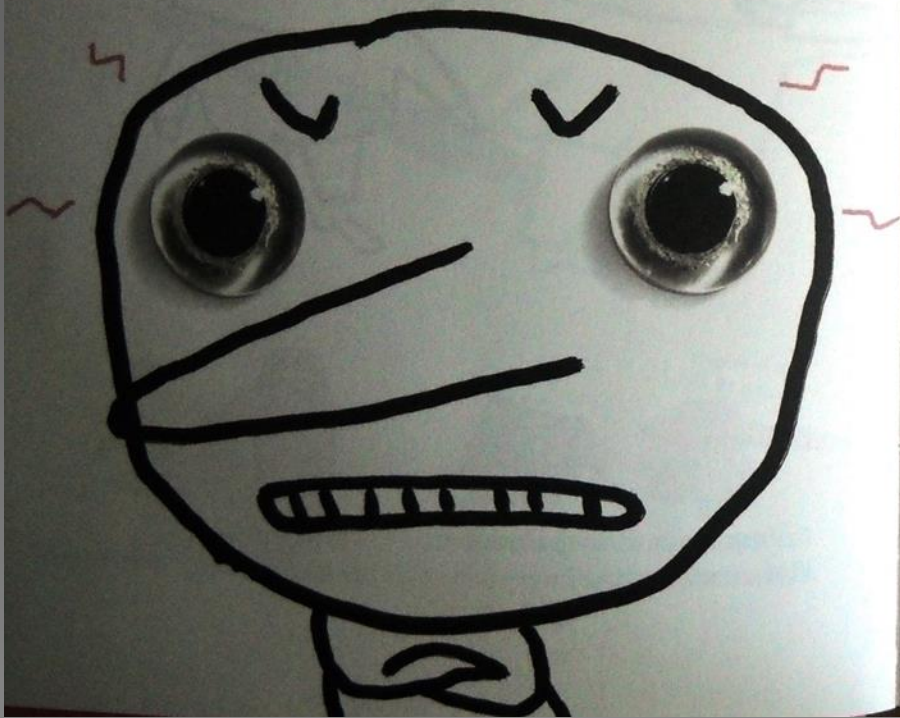

Czy czasem zazdrościsz ludziom, których nie kochasz?

Czy zawsze czujesz, że kochasz swoje rodzeństwo?

TAK, BO MAJĄ RZECZY,
KTÓRYCH JA NIE MAM.

Tak,
ale...

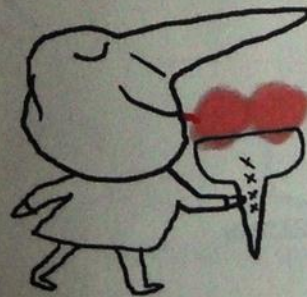
Ty chyba też masz rzeczy,
których nie ma twoje rodzeństwo?

Dlaczego musisz mieć
to samo co oni?

Dlaczego chcesz mieć to,
czego nie masz?

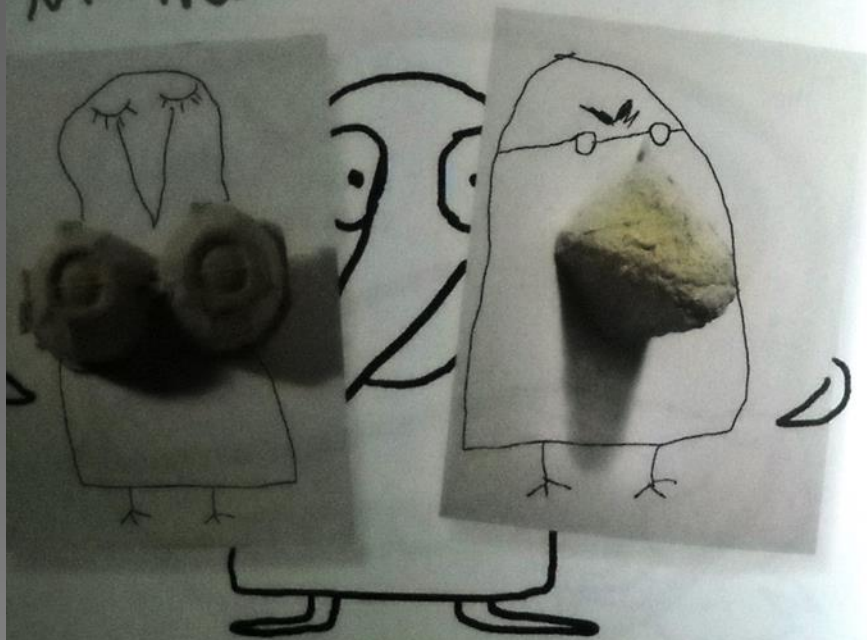
BO TEGO NIE MAM!

TAK, BO CHCIAŁBYM,
ŻEBY RODZICE ZAJMOWALI
SIĘ TYLKO MNA.

mama

tata

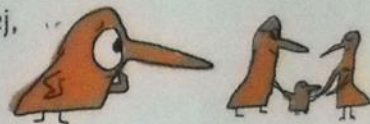

Tak,
ale...

Czy miłością nie można
się dzielić?

Czy rodzice kochają cię mniej,
gdy zajmują się twoim
rodzeństwem?

Czy zawsze chcesz,
żeby rodzice się tobą
zajmowali?

Czy chciałbyś, żeby porzucili twoje rodzeństwo?

NIE, BO OD ZAZDROŚCI
JESTEŚMY NIESZCZĘŚLIWI.

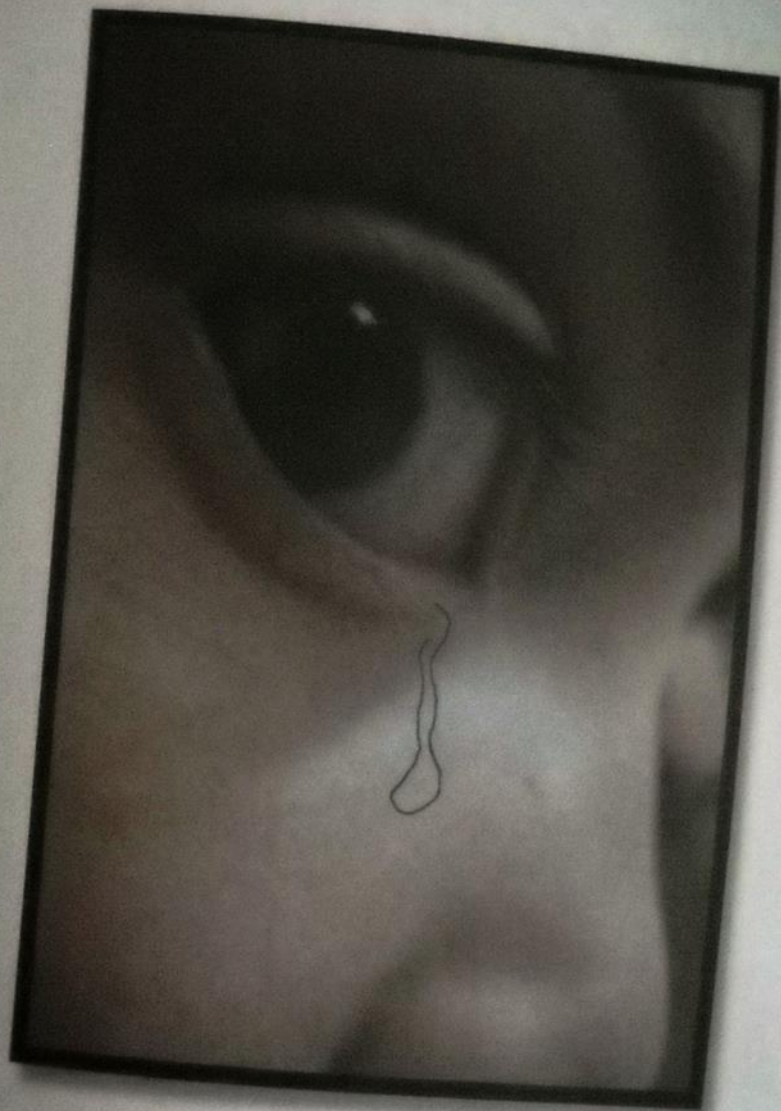
Tak,
ale...

Czy byłbyś zazdrosny,
gdybyś czuł się przez to szczęśliwy?

Czy nie jest raczej tak,
że czujemy zazdrość,
bo jesteśmy nieszczęśliwi?

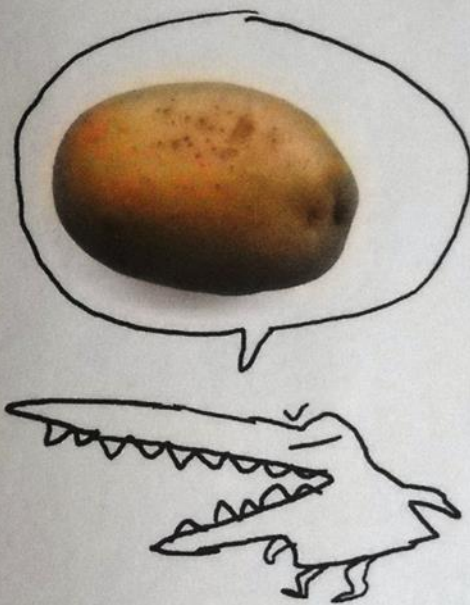
Kto jest nieszczęśliwy z powodu
twojej zazdrości – ty czy inni?

NIE, BO NIE CHCĘ
ROBIĆ SCEN.

Może czasem masz
powody do zazdrości
i robienia scen?

Czy można wybić sobie zazdrość
z głowy, żeby nie robić scen?

Czy nie lepiej wyrazić swoją zazdrość,
nawet jeśli to doprowadzi do kłótni?

Miłość jest wielkim uczuciem i czasem boimy się, że ktoś nam ją odbierze. Boimy się, że przestaniemy istnieć, kiedy ją stracimy. Nawet, jeśli tłumaczysz sobie, że to nie w porządku, chciałbyś czasem, żeby rodzice zajmowali się tylko tobą, widzieli tylko ciebie. Jesteś zazdrosny. Wydaje ci się, że wszystko, co dostają twoi bracia i siostry, zostało skradzione tobie. I z tego powodu cierpisz. Ale skoro miłość jest tak wielka, to przecież na pewno można się nią dzielić.

Zadając sobie
to pytanie,
możesz...

CHCESZ CAŁUSA?

...zrozumieć, że miłość trzeba również dawać, nie tylko przyjmować.

...nauczyć się ufać tym,
którzy cię kochają.

...przyznać każdemu miejsce w rodzinie.

JESTEM
WYJĄTKOWY!

NA SZCZĘŚCIE!

...uświadomić sobie,
że jesteś równie wyjątkowy
jak miłość, którą dajesz
i którą dostajesz.

głosem”.

Popatrzcie na przedstawione scenki. Co według was mogą myśleć i odczuwać osoby, które się wypowiadają? Jakie intencje (zamiary, chęci) można by tym osobom przypisać na podstawie tego, co mówią? W razie potrzeby skorzystajcie ze słownictwa wybranego z rozsypanki.

przygana

napomnienie

pochwała

zachwyt

oburzenie

stwierdzenie faktu

niezadowolenie

sugerowanie czegoś
przeciwstawnego

prośba

dezaprobata

troska o kogoś

Odczytajcie wypowiedzi w dymkach na różne sposoby. Postarajcie się zrobić to tak, aby za każdym razem w sposobie mówienia wyrazić określoną intencję osoby mówiącej i jej odczucia.

Dyskusja wokół zadania:

- Czy interpretacja głosowa dialogów prowadzi do wieloznacznego odczytania?
- Czy intencje nadawcze są w pełni zrozumiałe?
- W jaki sposób na odbiór wpływa szata graficzna?
- Jakie problemy stwarza nazwanie konkretnych emocji.

PODSUMOWANIE

WEDŁUG KRYTERIÓW:

- „WIEDZA UPREDNIA”
- FORMA PRZEKAZU
- STOPIEŃ KREATYWNOŚCI
- ZASTOSOWANA METODA

„wiedza uprzednia”

◎ Przykład 1

- odwołuje się do doświadczeń dzieci

◎ Przykład 2

- wyrwany z kontekstu sytuacyjnego

forma przekazu

◎ Przykład 1

- wykorzystuje interesującą formę – komiks

◎ Przykład 2

- klasyczna forma zadania z poleceniem do wykonania

stopień kreatywności

● Przykład 1

- ukierunkowuje na samodzielne przeprowadzenie procesu dedukcji

● Przykład 2

- zadanie odtwórcze, narzucenie, wskazanie emocji, które powinny zostać wykorzystane

zastosowana metoda

● Przykład 1

- pokazuje, tłumaczy i pozwala zrozumieć, czym jest konkretna emocja

● Przykład 2

- podaje nazwy emocji, nie tłumaczy ich

Beata Udzik,
*Emocje w
języku, język
emocji,*
„Polonistyka”
2014, nr 4,
s. 9-12.

Polonistyka

CZASOPISMO DLA NAUCZYCIELI

Nr 4
kwiecień 2014

518 (LXVIII) indeks 369357
CENA 18,50 ZŁ
(w tym 5% VAT)

Emocje

w edukacji polonistycznej:

- miłość
- melancholia
- strach
- doświadczenie straty

Kształtowanie emocji
w filmie audiodeskrybowanym

EQ a dydaktyka
w szkole podstawowej

**Emocje w języku,
język emocji**

82030301404004

ISSN 0551-3707

9 770551 370402

- Język jest niewystarczającym narzędziem do wyrażania emocji.
- Emocje – ich sposób nazywania i kształtowania – są kształtowane przez warunki kulturowe (stanowisko relatywistyczne).
- Uczucie jest czymś, co się czuje, jest pozbawione struktury, a więc nie można go wyrazić w słowach.

- Trzy sposoby określania emocji w literaturze (za Anną Wierzbicką):
 - poprzez opis związanego z uczuciem zdarzenia;
 - poprzez opis związanego z uczuciem wyglądu ciała;
 - poprzez opis związanego z uczuciem zdarzenia, które jest skutkiem tych samych przyczyn co uczucie.

Związki frazeologiczne jako środek wyrażania emocji

- ⦿ uczucie → zmiana fizyczna →
utrwalenie cechy w związku
frazeologicznym

- Nazywanie nienormalnego funkcjonowania, niezwykłego wyglądu, np. *komuś włos zjeżył się na głowie, ktoś oblał się rumieńcem, ktoś zrobił wielkie oczy.*

- Nazywanie zakłócenia funkcjonowania jakiejś części organizmu, np. *komuś pociemniało w oczach, komuś język się plącze.*

- Nazywanie przerwy w funkcjonowaniu jakiejś części organizmu, np. *komuś serce zamarło, komuś nogi wrosły w ziemię, ktoś zapomniał języka w gębie.*

**Zmiany w ludzkim ciele to
symptomy uczuć.**

Emocje a czasowniki

- Częściej sięgamy po połączenia wyrazowe, które rejestrują pewien rodzaj doświadczania rzeczywistości, aby wyrazić emocje.
- Czasowniki wyrażają natężenie emocji (np. *coś potęguje smutek*), gwałtowne działanie na obiekt (np. *kimś miota niepokój*) oraz uszkodzenie, zniszczenie obiektu (np. *kogoś gryzie zazdrość, ktoś usycha z tęsknoty*).

Emocje w kulturze polskiej

- Polacy są kulturowo uczeni i przyzwyczajani do spontanicznego wyrażanie uczuć i ich okazywania, a nie do mówienia o nich.
- Emocjonalność języka jest charakterystyczna dla odmiany potocznej mówionej.

Punkt wyjścia – propozycje bibliograficzne

- ◉ Emocje w kulturze, pod red. Małgorzaty Rajtar, Justyny Straczuk, Warszawa 2012.
- ◉ Ewa Skorupa, *Twarze - emocje – charaktery. Literacka przygoda z wiedzą o charakterze człowieka*, Kraków 2013.
- ◉ „Kultura Współczesna” 2012, nr 4 Lęki (koncepcja numeru Aleksandry Kunce).
- ◉ Beata Udzik, *Emocje w języku, język emocji* [w:] „Polonistyka” 2014, nr 4, s. 9-12.

- ◉ Anna Pajdzińska, *Jak mówimy o uczuciach? Poprzez analizę frazeologizmów do językowego obrazu świata* [w:] *Uczucia w języku i tekście*, pod red. I. Nowakowskiej-Kempnej, A. Dąbrowskiej i J. Anusiewicza, Wrocław 2000, s. 83-101.